

289243 - Nebi S.A.V Zamanındaki Çocukların Yaşam Tarzı

Soru

Nebi (s.a.v) zamanında çocuklar nasıl yetişirdi? Erkek ve kız çocukları için özel oyunlar ve aktiviteler nelerdi? Çocuklar, hangi yaşta ev işlerine yardım etmeye başladı ve hangi işleri yapmaya yardımcı oldular? Tüm kızlar evde mi kalırdı? Eğer öyle değilse ev dışında hangi işleri yaparlardı? Bir çocuğun normal bir gününü nasıl geçirirdi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:

Peygamber zamanındaki yedi yaşına ulaşanlar çocuklar, günlerinin sabah namazıyla başladığı açıktır, çünkü Peygamber (s.a.v.), Sahabelerine çocukları yedi yaşına ulaştıklarında namazı öğretmelerini ve onları namaza alıştırmalarını emretmiştir.

Amr b. Şuayb, babasından O da dedesinden şöyle rivayet etti: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Çocuklarınıza, yedi yaşına geldiklerinde namaz kılmalarını emrediniz. On yaşına geldiklerinde kılmazlarsa dövünüz ve yataklarını ayırınız" (Ebu Davud 495, Tirmizi 407)

Sahabeler gündüzleri çocukların üç şeyle meşgul ederlerdi:

1-Çocukların öğrenebilecekleri kadarıyla onlara iman ve İslam'ı öğretirlerdi.

Cundub b. Abdullah şöyle dedi: "Biz, Nebi (s.a.v.) ile birlikte, genç yaşta çocuklar olarak bulunuyorduk ve Ondan Kur'an'ı öğrenmeden önce imanı öğrendik, sonra Kur'an-ı öğrendik ve böylece imanımız arttı." (İbn Mâce 61, Elbani sahih dedi 1/37-38)

İbnü'l-Esir Rahimehullah şöyle demiştir: "Hazavire, ergenliğe yaklaşan çocukları ifade eder,

'hazver' veya hazevver kelimelerinin çoğul kelimesidir. "En-Nihaye fi Ğaribil Hadis" (1/380)

İbn Abbas r.a şöyle dedi: "Resulullah (s.a.v.) vefat ettiğinde ben on yaşımdaydım ve ben muhkem surelerini okumuştum." (Buhari, 5035)

"Muhkem " ise mufassal surelerdir. Yani ya Hucurat veya Kaf surelerinden Nas suresine kadar olan surelerdir.

El-Berâ bin Azib (Allah her ikisinden de razı olsun)'dan rivayetle şöyle dedi: "Bize ilk gelenler Mus'ab bin Umeyr ile İbn Ümmü Mektum'du. Onlar, Kur'an'ı insanlara okuyup öğretirlerdi Ardından Bilal, Sad ve Ammar bin Yasir geldi, sonra Ömer bin Hattap Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem yirmi ashabıyla birlikte geldi. Ardından Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem geldi. ben Medinelilerin, Allah'ın Elçisi Sallallahu aleyhi vesellem'in yanlarına geldiklerine sevindikleri kadar başka hiçbir şeye bu kadar sevindiklerini görmedim. Hatta sevinçlerinden dolayı cariyeler şöyle demeye başladılar: Allah'ın Resülü (s.a.v) geldi. Gelir gelmez ise Mufassal'ın bir suresinde 'A'la' suresini (Rabbinin yüce ismini tesbih et)'i okudum. 'Buhari/3925'

O dönemde Bera (r.anh) henüz çocuk yaşlardaydı, çünkü yaşı küçük olduğu için Bedir savaşına katılamamıştı.

Yedi yaşına ulaşan çocuklar için aileleri, beş vakit namazın yanı sıra diğer namazları da devamlı kılmalarını takip ederlerdi. bazı sahabeler de farz namazlarının yanında ileride alışmaları için diğer nafie namazları da teşvik edip yönlendirirlerdi.

İbn Abbas anlatıyor: Ben teyzem Meymune'nin yanında geceledim. Nebi (s.a.v) geceleyin kalktı ve gece namazına durdu. Bende onunla beraber kalktım ve solunda durdum. Resulullah kafamdan tutup beni sağına geçirdi. (Buhari/699)

Bazı sahabeler ise evlatlarını oruç tutmaya alıştırdı. Böylece büyüdüklerinde oruç tutmaları kolay olurdu.

Rübeyyi' binti Muavviz r.a. şöyle demiştir: Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem aşure gününün sabahı ensarın oturduğu köylere şu haberi gönderdi: "Oruçsuz olarak sabahlayan günün geri kalan kısmını

(bir şey yiyip içmeksizin) tamamlasın. Oruçlu olarak sabahlayan ise orucunu tutsun". (Buhari, 1960; Müslim, 1136)

Bazıları çocuklarını hacca götürürlerdi.

Saib b. Yezid'den, şöyle dediği rivayet edilmiştir: Ben yedi yaşında iken bana Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile birlikte hac yaptırıldı. (Buhari, 1858)

2- Onlar, yaşlarına uygun olarak, aileleriyle hayatın ve hizmetin gerektirdiği işleri paylaşırlardı.

Enes (r.a.) şöyle dedi: Allah Resulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem Medine'ye geldiğinde hizmetçisi yoktu. Ebu Talha beni elimden tutup Allah Resulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e götürdü. "Ey Allah'ın Resulü! Enes akıllı bir çocuktur. Sana hizmet etsin" dedi.

Enes diyor ki: "Ben yolculukta ve yolculuk dışında da Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e hizmet ettim. Yaptığım hiçbir şey için bana "Bunu niye böyle yaptın" ve yapmadığım bir şey için "Bunu niye böyle yapmadın" demedi. (Buhari, 2768; Müslim, 2309)

Enes'in hizmete başladığında on yaşındaydı.

Enes İbn Malik r.a.'ın bana haber verdiği göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Medine'ye geldiği esnada o, on yaşında idi. (O dedi ki):

Annelerim beni Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in hizmetinde bulunmaya çokça teşvik ederlerdi. On yıl süreyle ona hizmette bulundum. Ben yirmi yaşında iken Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem vefat etti. (Buhari, 5166)

3- Onlar, oyun ve eğlence hususunda da haklarını alırlardı.

Hz. Aişe (r.a.) şöyle dedi: "Ben Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yanında oyuncak bebeklerle oynardım. Benimle birlikte oynayan kız arkadaşlarım da vardı. Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem içeri girdi mi ondan saklanırlar, perde arkasına çekilirlerdi. O da onları benimle oynasınlar diye yanıma gönderirdi." (Buhari, 6130; Muslim, 2440)

Enes (r.anh) şöyle anlatır: Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ahlâkça insanların en güzellerindendi. Bir gün beni bir ihtiyacı için gönderdi. Ben: Vallahi gitmem, dedim. Halbuki içimden Nebiyyullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in bana emrettiği işe gitmek geliyordu. Derken dışarı çıktım. Tâ ki çocukların yanına uğradım. Onlar çarşıda oynuyorlardı. Birdenbire Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) arkamda kafamı tutuverdi. Ona baktım, gülüyordu :

“Ey Enescik, sana emrettiğim yere gittin mi?” dedi.

— Evet! Gidiyorum yâ Resûlallah! dedim. (Müslim, 2310)

Hadislerde, onların hangi oyunları oynadıklarıyla ilgili detaylara rastlamadık; ancak, cahiliye döneminden kalma ve dinen yasaklanmamış olan oyunlara devam ettikleri görülüyor. Onların bazı hadislerde belirtildiği gibi zamanında güreş gibi güç oyunları oynadıkları varid olmuştur.

Dr. Cevad Ali, Arapların o dönemdeki çocuk oyunlarını "İslam Öncesi Arap Tarihi" adlı kitabında ayrıntılı olarak açıklamıştır (bkz. Darussaki Baskısı, 9/124-126).

İkincisi:

sahabe kadınları, Allah'ın şu ayetiyle uyum sağlamak için genel olarak evlerinde kalırlardı.

"Evlerinizde oturun ve ilk cahiliye kadınları gibi açılıp saçılmayın." (Ahzab Suresi, 33)

Sahabe kadınları (Allah hepsinden razı olsun), ihtiyaçları olmadıkça veya katılmak istedikleri bir namaz dışında dışarı çıkmazlardı. Onların sokak ve pazarlarda erkeklerle rekabet ettikleri görülmezdi.

İbn Kesir Rahimehullah bu ayet hakkında şöyle demiştir: 'Evlerinizde oturun' yani evlerinizde kalmaya devam edin, gereksiz yere dışarı çıkmayın.

Şeriat gereği olan ihtiyaçlar arasında camiye gitmek de bulunmaktadır, çünkü Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: 'Allah'ın kullarının camilerine gitmelerine engel olmayın, ancak koku sürünmeden çıksınlar.' ve başka bir rivayette: Ancak onlar için evleri, daha hayırlıdır.'" (İbn Kesir Tefsiri, 6/409)

Önceki hadislerden anlaşıldığı gibi sahabeler, çocukların dinin hükümlerine küçük yaşlardan itibaren alıştırdılar. Ayrıca sahabeler, kızlarını genç yaşta din hükümlerine bağlı kırdıkları ve onlara haya ve iffetlerini geliştirecek ahlaki değerleri öğrettikleri görülmektedir. Yüce Allah'ın şu emrini yerine getirirlerdi: "Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah'ın kendilerine verdiği emirlere karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır. " (Tahrim 6)

En iyisini Allah bilir.